

KURATORIUM
OŚWIATY
W KRAKOWIE

Kod ucznia:

**MAŁOPOLSKI KONKURS JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

Etap szkolny – 27 października 2015 r.

**Temat: „Być radosnym, dobrze czynić i wróblom pozwolić
ćwierkać - to najlepsza filozofia”**

Zadanie	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Punktacja	1	1	1	2	1	2	2	2	2	4	4	4	2
Punkty przyznane													
Zadanie	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	SUMA
Punktacja	3	2	4	3	2	2	2	2	2	1	3	22	76
Punkty przyznane													

Czytelne podpisy sprawdzających:

1. 2.....

Miejsce na dane ucznia

Droga Gimnazjalistko, Drogi Gimnazjalisto!

- 1. Test składa się z 25 zadań.***
- 2. Na rozwiązanie testu masz 90 minut.***
- 3. Za poprawne rozwiązanie wszystkich poleceń możesz otrzymać maksymalnie 76 punktów.***
- 4. Pracuj spokojnie. Przeczytaj uważnie wszystkie polecenia i załączone teksty.***
- 5. Odpowiedzi wpisuj długopisem lub piórem w wyznaczonych miejscach testu. Praca napisana ołówkiem nie będzie sprawdzana.***
- 6. Odpowiedzi formułuj zgodnie z normą językową.***
- 7. Nie używaj korektora, błędną odpowiedź przekreśl.***

Życzymy Ci powodzenia!
Organizatorzy konkursu

Być radosnym...

Miron Białoszewski, *Autoportret radosny*

Nie myślcie, że jestem nieszczęśliwy.
Cieszę się, że myślę.
Myślcie, że się cieszę.

Świadomość jest tańcem radości.
Moja świadomość tańczy
przed lampą deszczu
przed łupiną ściany
przed sklepem spożywczym z wiecami kapusty

przed ustami mówiących przyjaciół
przed własną ręką nieoczekiwaną
przed niewydrażoną rzeźbą rzeczywistości —
w przepychu najlepszej zabawy
i najwznioślejszego nabożeństwa
nieoddzielnie
moja świadomość tańczy.

A kiedy porwie się taniec,
zwyczajem każdego kłębka,
pójdę do nieba —
gdzie się nic nie czuje,
gdzie od początku byłem, zanim byłem,
gdzie już do końca będę, gdy nie będę,
tam — radość nie do opisanania.

.....

To wszystko.

1. (0-1) W wyrazie *autoportret* wskaż formant i określ jego funkcję.

Formant:

Funkcja formantu:

2. (0-1) Wyjaśnij, jak rozumiesz słowa podmiotu lirycznego: *Moja świadomość tańczy*.

.....

3. (0-1) W oparciu o ostatnią strofę wyjaśnij, jaki jest stosunek podmiotu lirycznego do przemijania?

.....

.....

4. (0-2) Wskaż dwa symbole występujące w utworze i wyjaśnij znaczenie każdego z nich.

Symbol	Znaczenie symbolu

5. (0-1) Do jakiego typu liryki ze względu na temat zaliczysz wiersz? Swoją odpowiedź uzasadnij.

.....
.....

6. (0-2) Jaką zasadą kieruje się w życiu podmiot liryczny? Sformułuj ją w formie zdania złożonego podrzędnie.

.....
.....

Jan Kochanowski, *Pieśń XXV*

7. (0-2) Z przytoczonej poniżej strofy *Pieśni XXV* Jana Kochanowskiego wypisz trzy różne środki stylistyczne, dzięki którym podmiot liryczny ujawnia swoje uczucia wobec Boga. Nazwij każdy z tych środków.

*Bądź na wieki pochwalon, nieśmiertelny Panie!
Twoja laska, Twa dobroć nigdy nie ustanie.
Chowaj nas, póki raczysz, na tej niskiej ziemi;
Jedno zawsze niech będziem pod skrzydłami Twemi!*

.....
Nazwa środka stylistycznego:

.....
Nazwa środka stylistycznego:

.....
Nazwa środka stylistycznego:

8. (0-2) Uzasadnij, że podmiot liryczny *Pieśni XXV* Jana Kochanowskiego prezentuje humanistyczną wizję Boga i świata. Podaj trzy argumenty.

-
-
-

9. (0-2) Uzupełnij brakujące informacje w notatce encyklopedycznej.

Jan Kochanowski (1530 – 1584) - jeden z najwybitniejszych twórców w dziejach literatury polskiej; przedstawiciel epoki; studiował w,; był sekretarzem króla; po opuszczeniu dworu królewskiego ożenił się i zamieszkał w Kochanowski słynie jako autor – krótkich i zabawnych najczęściej utworów. Stworzył cykl poświęconych zmarłej córeczce oraz – zbiór poetyckich tłumaczeń biblijnej *Księgi Psalmów*. Poeta napisał również – pierwszą polską tragedię wzorowaną na dramatach antycznych.

Aleksander Fredro, *Śluby panińskie*

10. (0-4) Na podstawie podanych fragmentów tekstu *Ślubów panińskich* rozpoznaj bohatera, który wypowiada przytoczone kwestie i bohatera, o którym mowa.

a)
Ach! Możnaż kochać i nie płakać razem! (...)
Samym już tylko teraz oddycham westchnieniem;
Łzami skrapiam jej ślady, skrapiam całą drogę,
I kamień już bym zmiękczył – jej zmiękczyć nie mogę!

Mówi o

b)
Żeby go mógł, u czarta, związać jak barana,
Przywieść gwałtem przed ołtarz, narzucić mu żonę,
Szczęście by dla obojga było zapewnione.
Ale trzpiot w sprawie, piskorz w stawie - jeden diasek!
Tu go trzymasz, tu nie masz - w oczach pewny piasek.

Mówi o

c)

- *Hola, jaszczureczko!*

Ostry rozumek, ostre twe słoweczko,

Ale mnie w parę z Albinem nie poda.

Uczysz mnie zwodzić? Chcesz wybiegów? - zgoda.

Mówi o

d)

Choćbym miał zginąć, wszystko, jak chcesz, zrobię,

Boś już przekonał o dobrym sposobie.

Ach, twoje rady - szczerym dla mnie złotem.

Mówi o

11. (0-4) Co mówią o charakterze bohaterów ich nazwiska? Swoje odpowiedzi uzasadnij, przywołując po jednym wydarzeniu z utworu.

Pani Dobrójska

Znaczenie nazwiska –
.....

Wydarzenie z utworu –
.....

Radost

Znaczenie nazwiska –
.....

Wydarzenie z utworu –
.....

12. (0-4) Napisz toast, który Radost mógłby wznieść na weselu Gustawa i Anieli. Zadbaj o wprowadzenie do tekstu przynajmniej trzech różnych środków stylistycznych.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

13. (0-2) Zredaguj notatkę zawierającą najważniejsze informacje na temat komedii jako gatunku literackiego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dobrze czynić...

Jostein Gardeer, *Świat Zofii*

14. (0-3) Oceń prawdziwość każdej z poniższych informacji. Wpisz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F - jeśli jest fałszywa.

Lp.	Informacja	P/F
1	Epikur twierdził, że to, co jest złe, jest łatwe do zniesienia, a to, co dobre – łatwe do zdobycia.	
2	Prawdziwe szczęście – według cyników – wiąże się z bogactwem, władzą i dobrym zdrowiem.	
3	Obecnie mianem cynika określa się osobę odrzucającą powszechnie uznawane wartości.	
4	Cyników nazywano „filozofami z beczki”.	
5	Do znanych stoików zaliczamy: Marka Aureliusza, Cyncerona i Senekę.	
6	Epikur odrzucał takie wartości jak: opanowanie, umiar i spokój ducha.	
7	Filozofia epikurejska pomagała ludziom przezwyciężyć lęk przed śmiercią.	
8	Stoicy uważali, że człowiek nie powinien walczyć z przeznaczeniem.	

15. (0-2) Podwórko jest nieodłącznym elementem życia bohaterów powieści *Dzień kolibra*. Zapisz nazwy dwóch uczuć, które to miejsce budzi we wskazanych postaciach. Posłuż się rzeczownikami.

- ojciec –,
- matka –,
- ciotka Jadwiga –,

16. (0-4) Bohaterów powieści *Dzień kolibra* można podzielić na dwie grupy. Jedni hołdują zasadzie „mieć”, a drudzy żyją zgodnie z zasadą „być”.
Uzupełnij tabelę. Wpisz po dwie nazwy wartości wyznawanych przez wskazanych bohaterów. Podaj również przykład sytuacji, w której ujawnia się jedna z nazwanych przez Ciebie wartości.

Bohater	Wyznawane wartości	Sytuacja, w której ujawnia się jedna z wartości wyznawanych przez bohatera
<i>MIEĆ</i>		
ciotka Jadwiga	<ul style="list-style-type: none"> • • 	<ul style="list-style-type: none"> • •
Rudy	<ul style="list-style-type: none"> • • 	<ul style="list-style-type: none"> • •
<i>BYĆ</i>		
ciotka Kościuszkowa	<ul style="list-style-type: none"> • • 	<ul style="list-style-type: none"> • •
Jan Wituski	<ul style="list-style-type: none"> • • 	<ul style="list-style-type: none"> • •

17. Elementy plakatu Rafała Olbińskiego zostały zestawione na zasadzie kontrastu.

a) (0-1) Wymień dwa kontrastowe zestawienia.

-
-

b) (0-1) Czemu służy zastosowany przez Olbińskiego kontrast?

.....
.....

c) (0-1) Sformułuj przesłanie plakatu.

.....
.....

Wróblom pozwolić ćwierkać...

Horacy, *Pieśń I 11 Do Leukonoe*

Nie pytaj próżno, bo nikt się nie dowie,
Jaki nam koniec gotują bogowie,
I babilońskich nie pytaj wróżbiarzy.
Lepiej tak przyjąć wszystko, jak się zdarzy.

A czy z rozkazu Jowisza ta zima,
Co teraz wichrem wełny morskie wzdyma,
Będzie ostatnia,
czy też nam przysporzy
Lat jeszcze kilka tajny wyrok boży,
Nie troszcz się o to i... klaruj swe wina.

Mknie rok za rokiem, jak jedna godzina.
Więc łap dzień każdy, a nie wierz ni trochę
W złudnej przyszłości obietnice płóche.

przekład: Henryk Sienkiewicz

18. (0-2) Nazwij dwa kierunki filozoficzne, których echa można odnaleźć w wierszu Horacego *Do Leukonoe*. Swoje odpowiedzi uzasadnij, podając cytaty z tego utworu.

Nazwa kierunku filozoficznego	Cytat

19. (0-2) Nazwij dwa środki stylistyczne, które występują w cytowanym fragmencie. Jaką funkcję pełnią one w tekście Horacego?

Mknie rok za rokiem, jak jedna godzina.

Nazwy środków stylistycznych:

Ich funkcja w tekście:

.....

20. (0-2) Podaj trzy związki wyrazowe, które określają postawę podmiotu lirycznego wobec życia. Każdy z podanych związków musi zawierać imiesłów przymiotnikowy.

-
-
-

21. (0-2) W tekście Horacego można odnaleźć cechy charakterystyczne dla pieśni. Podaj trzy cechy tego gatunku.

-
-
-

Zaplątani

22. (0-2) Twórcy nadali filmowi tytuł *Zaplątani*. Wyjaśnij dosłowne i metaforyczne znaczenie tego tytułu.

Znaczenie dosłowne:

.....

Znaczenie metaforyczne:

.....

.....

23. (0-1) Wiele scen z filmu *Zaplątani* wskazuje na to, że Roszpunka przeżywa duchowe rozterki. Udowodnij, że wieża przedstawiona w filmie symbolizuje wewnętrzne rozdarcie bohaterki.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

24. (0-3) W filmie pt. *Zaplątani* zawarto odpowiedzi na pytanie *Jak żyć?* W imieniu wskazanych bohaterów sformułuj po jednej radzie, której mogliby oni udzielić współczesnemu nastolatkowi.

Rajtar

.....

.....

Maximus

.....

.....

Rozpunka

.....

.....

25. (0-22) Napisz charakterystykę Sławka, głównego bohatera *Dnia kolibra*, uzasadniając, że jest on człowiekiem, który odnalazł w życiu radość.

Pamiętaj, że Twoja praca musi zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

